

Forskningsrådets kommentar til Statsbudsjett 2025, kapitler fordelt til Energi- og miljøkomiteen

Forskningsrådet er opptatt av hele landets forskningskraft, og har med interesse lest statsbudsjettet for 2025. Budsjettforslaget for 2025 viser en realnedgang på 3,5 prosent på FoU-budsjettet i Norge. I Norge blir FoU som andel av BNP 0,89 ekskludert Skattefunn, mot 0,93 i 2024. Dette henger til dels sammen med lavere kontingent til Horisont Europa.

Dette er ikke det ambisiøse forskningsbudsjettet Norge trenger. Både Draghi-rapporten og Perspektivmeldingen har vist at vi har store omstillingsbehov foran oss. I våre budsjettinnspill har vi tydelig kommunisert at vi trenger en vekst i offentlig FoU-bevilgning til 1,2 prosent for å klare å møte morgendagens utfordringer. Dette svarer dessverre ikke dette budsjettet på.

De overordnede bevilgningene som Forskningsrådet konkurranseutsetter ligger stabilt, og forskningsaktiviteten vil bli videreført på samme nivå. Innsatsen på konkurranseutsatt forskning er viktig for å styrke kvalitet og retning på forskning.

I *Meld. St. 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur — Norsk handlingsplan for naturmangfold* varslet Regjeringen at den vil etablere en senterordning for forskning på bærekraftig natur- og arealbruk gjennom Forskningsrådet. Det er i tråd med Forskningsrådets anbefalinger og en gledelig nyhet. Det er derfor skuffende at regjeringen ikke har fulgt opp denne ambisjonen i statsbudsjettet med friske midler. En slik senterordning vil da måtte spise av andre begrensede satsinger, noe som ikke gir et samlet løft på forskning på klimavennlig energi, klima og natur.

Det er i tråd med Meld. St. 25 (2022–2023) og med Forskningsrådets råd når regjeringen foreslår en ny satsing på forskning og innovasjon for å styrke kunnskapen om miljø- og naturverdier i dyphavet og forutsetningene for bærekraftig utvinning av havbunnsmineraler.

Det er imidlertid ikke i tråd med Forskningsrådets budsjettforslag for 2025 at det igjen foreslås redusert bevilgning til forskning og innovasjon til miljøvennlig energi. Behovet for løsninger og teknologiutvikling som bidrar til energiomlegging, reduserer kostnadene og øker den grønne konkurransekraften har aldri vært større. Tiltakene som må gjennomføres for å nå Norges klimamål i 2050 vil etter Forskningsrådets syn bare være gjennomførbare dersom den øvrige offentlige virkemiddelbruken kobles til en kraftfull forsknings- og innovasjonssatsing. Gode eksempler på behovet for bedre løsninger, reduserte kostnader og omstilling av norsk næringsliv er nå åpenbare for investeringene i klimavennlige energiløsninger som havvind, hydrogen og CCS.